

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně v období od 1. 2. do 15. 2. 2015

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

únor 2015

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Počátkem února ECB nečekaně zpřísnila svůj postoj k Řecku a rozhodla, že již nebude akceptovat dluhopisy řecké vlády jako zástavu za úvěry komerčním bankám.¹ Úvěrový rating řeckých státních dluhopisů je již delší dobu v neinvestičním pásmu, čímž nesplňuje požadavek ECB. Ta však řecké dluhopisy dosud akceptovala. Své nynější rozhodnutí odůvodnila nejistotou kolem úspěšného dokončení revize záchranného programu. Problém tak nastal pro řecké komerční banky, které používaly státní dluhopisy nebo dluhopisy zaručené vládou jako zástavu proti levným půjčkám od ECB. O likviditu řeckých bank se tak bude muset postarat řecká centrální banka sama. Banky však mohou nadále využívat nouzovou úvěrovou linku (*Emergency Liquidity Assistance, ELA*), u které nese riziko národní banka a úroky u těchto půjček jsou vyšší.² Řecká centrální banka má podle svého vyjádření v současnosti k dispozici dostatek likvidity.³

Ve středu 11. února se uskutečnilo mimořádné zasedání Eurokupiny, kde nový řecký ministr financí prezentoval postoj své vlády k současné finanční situaci země, především v souvislosti s otázkou budoucnosti záchranného programu.⁴ Nedošlo však prozatím k žádné dohodě.

Otázka pokračování řeckého záchranného programu musí být vyřešena do konce února, kdy vyprší současný záchranný program a nová řecká vláda odmítá požádat o jeho prodloužení. Posledním dnem, kdy tak může vláda učinit je pondělí 16. února, kdy proběhne pravidelné plánované zasedání Eurokupiny.⁵ Naopak Řecko chce na dalších schůzkách prezentovat návrh nové dohody, která by ale nevycházela ze současných podmínek.

Na zabezpečení financování chodu státu v přechodném období do začátku září požaduje řecká vláda překlenovací úvěr ze strany ECB. To zahrnuje vydání dluhopisů v hodnotě 8 mld. eur na pokrytí okamžitých potřeb. Díky této přechodné dohodě by Řecko a jeho věřitelé měli získat čas na dohodnutí nových podmínek od září. Řecký ministr financí navrhuje zcela nový čtyřletý plán, ve kterém chce dodržet pouze 70 % dnes domluvených reforem (*Memorandum of Understanding, MOU*), zbývajících 30 % chce nahradit novými strukturálními reformami domluvenými s OECD.⁶ Oproti současnosti má nový plán obsahovat také nižší cíl přebytku primárního rozpočtu, a to na úrovni 1,5 %, oproti současným 3 %. Nově by se výše dluhu splátek mohla odvíjet od stavu ekonomiky země, tedy od růstu HDP. V neposledním řadě se nová řecká vláda zavázala k sociálním opatřením v boji s vysokou nezaměstnaností a chudobou, na které potřebuje peníze, proto také chce omezit úsporná opatření.⁷

Zástupci EU, Německa a dalších zemí (např. Španělska, Portugalska nebo Irska) zatím tento návrh odmítají. Podle nich musí podmínky nové dohody vycházet ze současného programu a financování Řecka v přechodném období má být zabezpečeno jeho prodloužením.⁸ To zdůrazňují také země více nakloněné případnému kompromisu, jako např. Francie, Belgie nebo Itálie.⁹

¹ ECB, Eligibility of Greek bonds used as collateral in Eurosystem monetary policy operations, 4. 2. 2015. [ZDE](#)

² Euroskop.cz, ECB přitvrdila. Už nebude zdrojem likvidity pro řecké banky, 5. 2. 2015. [ZDE](#)

³ E15, ECB přitvrdila: přestala přijímat řecké dluhopisy, 5. 2. 2015. [ZDE](#)

⁴ European Council, Eurogroup, 11/02/2015, 11. 2. 2015. [ZDE](#)

⁵ Na této schůzce nakonec k dohodě nedošlo. Jednání však dále probíhají. Nový termín pro případnou řeckou žádost o prodloužení záchranného programu byl posunut na pátek 20. února.

⁶ Europolitics 5028, Greece tests Eurogroup's red lines with comprehensive plan, 11. 2. 2015.

⁷ EUbusiness, Greece's reform pitch to EU creditors, 12. 2. 2015. [ZDE](#)

⁸ Ihned.cz, Jak uspokojit věřitele i voliče: Řecko představí eurozóně svůj plán, 11. 2. 2015. [ZDE](#)

⁹ Europolitics 5030, Tsipras' push finds little traction with EU leaders, 13. 2. 2015.

Aktuální vývoj v eurozóně v období od 1. 2. do 15. 2. 2015

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP)

Obě strany, zastoupené hlavními vyjednávači Danem Mullaneyem (US) a Ignaciem Garciou Bercerem (EU), se nově dohodly zintenzívnit jednání o smlouvě, tak aby byl v roce 2015 dosažen co nejnvýraznější posun. Konkrétně se jedná o zvýšení počtu setkání vyjednávacích týmů a dalších kontaktů na různých úrovních mezi jednotlivými koly vyjednávání. Ty by se měly uskutečnit v dubnu a následně v červnu nebo červenci.¹⁰

Počátkem února se uskutečnilo 8. kolo vyjednávání TTIP. Jednalo se téměř o všech oblastech, kromě oblasti řešení investičních sporů (*Investor-State Dispute Settlement, ISDS*), která je pozastavena po dobu interního vyjednávání v rámci EU. Věnovat by se jí však mohly již jednání před dalším plnohodnotným kolem vyjednávání v dubnu.¹¹

V oblasti přístupu na trh byly projednávány tarifní překážky, služby a také veřejné zakázky. Obě strany již předložily své návrhy na odstranění tarifních bariér vzájemného obchodu. Intenzivní jednání probíhala také v oblasti regulací. Strany předložily své návrhy ve všech oblastech tzv. horizontální regulace, tedy konkrétně co se týče vzájemné spolupráce, technických překážek, standardů, posuzování souladu a opatření v oblasti bezpečnosti potravin a zvířat a zdraví rostlin. V dalším kole se tak očekává předložení tzv. konsolidovaných návrhů (*Consolidated Text*), tedy návrhů textů dohody z obou stran. Jednání 8. kola se rovněž věnovala malým a středním podnikům a mimo jiné i oblasti společných pravidel udržitelného rozvoje, práce nebo životního prostředí.¹²

Naopak vyjednávání stále nepokročila ve dvou klíčových oblastech: energetice a finančních službách. Spojené státy nadále odmítají včlenit do TTIP samostatnou kapitolu jak pro energie a suroviny, tak pro finanční služby. Co se týče problematiky energií, relevantní legislativa by mohla být podle americké strany součástí jiných kapitol. Naopak finanční služby jsou podle ní v současnosti upraveny v rámci mezinárodního mechanismu dostatečně.¹³

Ekonomický vývoj podle aktuálních statistik

V polovině listopadu zveřejnil Eurostat odhad růstu HDP za čtvrtý kvartál 2014. Podle něj sezónně očištěný HDP eurozóny v porovnání s předchozím čtvrtletím vzrostl o 0,3 %, v EU28 o 0,4 %. Nejvyšší růst HDP zaznamenaly Estonsko (1,1 %), Polsko (0,9 %), Maďarsko (0,9 %), Německo a Španělsko (shodně 0,7 %). Naopak pokleslo HDP Kypru (-0,7 %), Finska (-0,3 %) a Řecka (-0,2 %). Meziročně si HDP eurozóny polepšil o 0,9 %, HDP EU28 vzrostl ještě více, a to o 1,3 %. Americké ekonomice se oproti Evropě daří lépe. HDP USA rostl ve třetím kvartálu 2014 mezičtvrtletně o 0,7 %, meziročně o 2,5 %.¹⁴

¹⁰ Europolitics 5026, EU and US pledge to speed up TTIP talks, 7. 2. 2015.

¹¹ Europolitics 5026, EU and US pledge to speed up TTIP talks, 7. 2. 2015.

¹² European Commission, TTIP Round 8 – final day press conference, 5. 2. 2015. [ZDE](#)

¹³ Europolitics 5026, EU and US pledge to speed up TTIP talks, 7. 2. 2015.

¹⁴ Eurostat, GDP up by 0.3% in the euro area and up by 0.4% in the EU28, 13. 2. 2015. [ZDE](#)